

SỞ NÔNG NGHIỆP & PTNT BẮC GIANG
CHI CỤC TRỒNG TRỌT VÀ
BẢO VỆ THỰC VẬT

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: /TT&BVTV-BVTV

Bắc Giang, ngày tháng 6 năm 2024

V/v hướng dẫn các biện pháp phòng ngừa sâu bệnh hại mạ, lúa Mùa và các biện pháp quản lý lúa cỏ trên đồng ruộng vụ Mùa năm 2024

Kính gửi:

- Phòng Nông nghiệp & PTNT (Kinh tế) các huyện, thị xã, TP;
- Trung tâm DVKTNN các huyện, thị xã, TP.

Do điều kiện thời tiết cuối vụ Chiêm Xuân 2023 - 2024 nắng nóng xen kẽ mưa, thời gian chuyển tiếp giữa vụ Chiêm Xuân và Mùa ngắn nên sâu bệnh tồn tại trong đất, tàn dư cây trồng và hạt giống sẽ lây lan cho mạ, lúa từ vụ Chiêm Xuân sang vụ Mùa rất nhanh, đặc biệt tập đoàn rầy là môi giới truyền bệnh *virus*, bệnh hoa cúc do nấm *Ustilaginoidae virens*; bệnh đạo ôn do nấm *Pyricularia oryzae*; bệnh khô vằn do nấm *Rhizoctonia oryzae* và bệnh lúa von do nấm *Fusarium moniliforme* ...

Đề chủ động phòng ngừa các đối tượng sâu bệnh hại mạ và lúa Mùa năm 2024, Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật đề nghị cơ quan chuyên môn các huyện, thị xã, thành phố thực hiện tốt một số nội dung sau:

1. Chỉ đạo cán bộ kỹ thuật hướng dẫn nông dân khẩn trương vệ sinh đồng ruộng sau khi thu hoạch vụ Chiêm Xuân bằng cách: cày lật đất, vùi dập gốc rạ để ngăn chặn lúa chết, dọn sạch bờ ruộng, mương dẫn nước, tàn dư cây trồng, tiêu hủy lúa chết còn sót ... để hạn chế nguồn bệnh chuyển từ vụ trước sang vụ sau cần xử lý đất trước khi gieo cây bằng cách dùng vôi bột từ 10-20 kg/sào hoặc các chế phẩm sinh học: Chicoderma, Fito-BiomixRR, EM, EMUNIV...

2. Hướng dẫn, tuyên truyền cho nông dân xử lý hạt giống trước khi gieo mạ, thực hiện gieo mạ tập trung nhằm quản lý sâu bệnh và chăm sóc thuận lợi hơn. Chủ động phòng trừ sâu, bệnh hại mạ trước khi đưa ra ruộng cấy, nhất là những diện tích bị nhiễm sâu bệnh nặng, những vùng thường xuyên bị bệnh vàng lá do vi rút, bệnh lùn sọc đen Phương Nam, cần tiến hành phòng trừ rầy xanh đuôi đen, rầy lưng trắng kịp thời. (Kèm theo quy trình xử lý hạt giống)

3. Tuyên truyền, hướng dẫn nông dân gieo mạ mùa sớm, cấy mạ non, cấy thưa. Bón phân cân đối, đặc biệt không bón thừa đạm, áp dụng các biện pháp kỹ thuật: “3 giảm, 3 tăng”, hệ thống thâm canh lúa cải tiến SRI.

4. Thực hiện tốt các biện pháp sau để quản lý lúa cỏ trên đồng ruộng:

- Sử dụng giống lúa đạt tiêu chuẩn chất lượng; không để giống lúa đối với ruộng đã bị nhiễm lúa cỏ từ vụ trước; loại bỏ hạt lép lửng trước khi ngâm ủ.

- Chuyên đổi phương thức gieo cấy: Những vùng có tập quán gieo sạ nhiễm lúa cỏ cần chuyển sang sạ hàng hoặc cấy (cấy tay hoặc cấy bằng máy) để dễ dàng làm cỏ sục bùn và dễ nhận biết, loại bỏ lúa cỏ ngay từ khi cây còn nhỏ.

- Luân canh cây trồng: Những khu vực đã nhiễm lúa cỏ nhiều cần luân canh lúa với cây trồng cạn hoặc cây trồng nước nhưng khác họ để dễ dàng nhận biết, loại bỏ hầu hết lúa cỏ sau 1-2 vụ.

- Đối với những ruộng bị nhiễm nặng lúa cỏ ở vụ trước nhưng chưa được xử lý thì đầu vụ Mùa sau khi thời tiết thuận lợi, nền nhiệt còn cao, lấy nước và tiến hành lồng bừa nông, san phẳng ruộng rồi rút cạn nước ruộng (như gieo mạ) để nhử lúa cỏ nảy mầm. Khi cây lúa cỏ có 3-5 lá tiến hành lấy nước cày lật úp, làm đất nhuyễn để diệt lúa cỏ ngay khi còn non. Nếu có đủ thời gian, biện pháp này cần làm lặp lại 2-3 lần sẽ diệt được hầu hết hạt lúa cỏ bị vùi trong đất.

Trên đây là các biện pháp kỹ thuật phòng ngừa sâu bệnh hại mạ, lúa vụ Mùa năm 2024, đề nghị cơ quan chuyên môn các huyện, thị xã, thành phố quan tâm thực hiện.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Trung tâm BVTV Phía Bắc (b/c);
- Sở Nông Nghiệp & PTNT (b/c);
- Chi cục trưởng (b/c);
- Phó CCT Vũ Trí Đồng;
- Phòng BVTV;
- Lưu HC-TTr.

**KT. CHI CỤC TRƯỞNG
PHÓ CHI CỤC TRƯỞNG**

Vũ Trí Đồng

HƯỚNG DẪN

Một số biện pháp xử lý hạt giống trước khi gieo trừ bệnh hại và rầy môi giới truyền bệnh virus hại lúa vụ Mùa năm 2024

1. Biện pháp xử lý nước nóng trước khi gieo (*Biện pháp 3 sôi, 2 lạnh*)

Đây là biện pháp đã được sử dụng rất lâu đời và có hiệu quả cao trong việc tiêu diệt và hạn chế sự phát sinh gây hại của nhiều loại nấm bệnh và vi khuẩn gây hại tồn tại trên hạt giống:

1.1. Cách làm

Bước 1: Hạt giống được đãi sạch các hạt lép, lửng và tạp chất.

Bước 2: Pha nước nóng 3 sôi 2 lạnh. (*Dùng 3 phần nước sôi đổ vào 2 phần nước lạnh chú ý sau khi pha nhiệt độ nước khoảng 54°C*)

Bước 3: Đổ hạt giống đã được đãi sạch vào nước đã pha và ngâm trong thời gian 15 - 20 phút.

Bước 4: Hạt giống sau khi đã được xử lý đem rửa sạch và ngâm ủ bình thường có tác dụng diệt trừ nấm bệnh và tuyến trùng trên hạt giống, tạo cho hạt giống hút nước nhanh.

1.2. Kỹ thuật ngâm ủ

- Thời gian ngâm hạt giống trong nước sạch từ 16-24 giờ (đối với lúa lai), 24-30 giờ (đối với lúa thuần), cho nước ngập trên hạt giống ít nhất 20 cm, cứ 6-8 giờ thay nước một lần. Hạt thóc đủ tiêu chuẩn đem ủ phải no nước, mép hạt hơi sưng, vỏ trấu trong suốt. Đem đãi sạch, để ráo, ủ vào trong bao vải hoặc trong thúng, phủ bao vải ẩm lên trên miệng thúng.

- Thời gian ủ thúc mầm đối với lúa lai từ 12-16 giờ, đối với lúa thuần từ 24-30 giờ. Trong quá trình ủ, cứ 6- 8 giờ kiểm tra một lần, nếu hạt khô phun thêm nước và đảo trộn lại hạt giống; nếu quá nóng, có mùi chua thì tán mỏng đồng ủ để hạ nhiệt sau đó đãi sạch chua, để ráo nước rồi ủ tiếp, tránh hiện tượng bốc nóng làm hỏng giống. Khi mầm dài bằng 1/3 hạt thóc thì đem gieo.

2. Biện pháp xử lý thuốc BVTV trước khi gieo

Bước 1: Hạt giống được đãi sạch các hạt lép, lửng và tạp chất.

Bước 2: Ngâm hạt giống trong nước sạch 48 giờ.

Bước 3: Vớt hạt giống đãi sạch và ủ trong 12 giờ.

Bước 4: Pha lượng thuốc cần xử lý theo hướng dẫn trên bao bì, dùng lượng thuốc đã pha tưới và trộn đều cho hạt giống đã ủ nứt nanh sau đó tiếp tục đem ủ đến khi nảy mầm.

Lưu ý khi ngâm, ủ hạt giống:

- Không dùng bao, túi nilon hoặc bao túi quá dày khả năng thoát nước kém dễ ủ thối vì bao kín quá sẽ gây thối hạt giống.

- Khi xử lý hạt giống phòng trừ một số loại nấm gây bệnh như bệnh lúa von, bệnh đen lép hạt, bệnh hoa cúc, bệnh đạo ôn ... tồn tại trên hạt giống phải sử dụng các loại thuốc có trong danh mục được phép sử dụng tại Việt Nam.

Trên đây là một số biện pháp xử lý hạt giống trước khi gieo nhằm phòng trừ bệnh hại tồn lưu trên hạt giống và phòng trừ tập đoàn rầy là môi giới truyền bệnh virus hại lúa. Chi cục Trồng trọt & BVTV Bắc Giang đề nghị Phòng Nông nghiệp & PTNT (Kinh tế), Trung tâm Dịch vụ KTNN các huyện, thị xã, thành phố căn cứ vào điều kiện cụ thể của địa phương hướng dẫn nông dân xử lý hạt giống trước khi gieo đạt hiệu quả cao đặc biệt sử dụng biện pháp xử lý bằng nước nóng 54°C.

(Lưu ý: Đọc kỹ hướng dẫn sử dụng các loại thuốc trước khi sử dụng và đảm bảo an toàn lao động trong khi xử lý thuốc BVTV).